

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 629/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť Občianskeho združenia JUDO KAN KLUB, L. Novomeského 3, Bardejov, zastúpeného advokátom JUDr. Róbertom Slamkom, Advokátska kancelária, Radlinského 1735/29, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 23/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Občianskeho združenia JUDO KAN KLUB Bardejov o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júna 2015 doručená sťažnosť Občianskeho združenia JUDO KAN KLUB, L. Novomeského 3, Bardejov (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Róbertom Slamkom, Advokátska kancelária, Radlinského 1735/29, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 23/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že 25. júna 2012 podal na okresnom súde žalobu o neplatnosť členskej schôdze zo 16. júna 2011. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 7 C 23/2012.

V ďalšom popísal priebeh doterajšieho konania, pričom okresnému súdu vytkol, že v konaní *„dochádzalo k zbytočným prietahom, sudca nevykonával resp. nevykonával navrhované dôkazy ako aj iné návrhy, ktoré sťažovateľ navrhol, napr. pri rozširovaní návrhu súd tento návrh zamietol a keď sťažovateľ tento návrh podal ako osobitné konanie a vec bola pridelená inému sudcovi, vtedy sudca v tomto konaní svojím rozhodnutím veci spojil z dôvodu hospodárnosti konania. Takýmito a podobnými postupmi súdu okrem toho, že sťažovateľ stratil pri takomto postupe súdu dôveru v spravodlivý proces, sťažovateľovi vznikala ujma, vyplývajúca z dlhodobo trvajúcej právnej neistoty. Pokiaľ aj súd vytýčil pojednávania buď sa tieto odročili alebo ak sa aj konalo tak nie o základných veciach a dôkazoch, ktoré navrhoval sťažovateľ... a všetko doterajšie konanie resp. nekonanie súdu je bez akéhokoľvek výsledku. To, že k dnešnému dňu Okresný súd Bardejov nevykonával žiadne základné dôkazné prostriedky, ktoré by viedli vyriešeniu sporu, jasne preukazuje, že za posledné 3 roky svojou nečinnosťou spôsobuje Okresný súd Bardejov neodôvodnené prietahy v konaní..., čo potvrdzujú aj zo strany súdu k neodôvodnené odročovania pojednávania...“*

Porušovateľ... do dnešného dňa v predmetnej veci nerozhodol právoplatným rozsudkom. Vo veci nekoná, resp. koná v neodôvodnenom a relevantne bezpríčinnom

časovom rozmedzí, znemožňuje tým právo na ochranu sťažovateľa, sťažovateľ žije v neistote, čím dochádza k porušeniu práv sťažovateľov na prejedanie resp. vybavenie veci bez zbytočných prietahov a práva na spravodlivý proces...

Podľa sťažovateľa Okresný súd Bardejov koná s dlhodobými časovými odstupmi, pričom do dnešného dňa nerozhodol o merite veci, a to či členská schôdza zo dňa 16.06.2011 bola platná, alebo nebola, čím vznikla sťažovateľovi značná ujma, vyplývajúca z dlhodobo trvajúcej právnej neistoty.

Sťažovateľ poukazuje, že Okresný súd Bardejov vo vyššie uvedenom konaní porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, - a to tým, že vo veci bolo odo dňa doručenia žaloby vytýčené pojednávanie až dňa 06.03.2013, ktoré navyše bolo odročené a ďalšie pojednávanie sa konali o rok resp. o dva bez akéhokoľvek výsledku v spore samotnom, čo preukazuje, že Okresný súd Bardejov je v danej veci nečinný a svojou pôsobnosťou neprispel k odstraňovaniu právnej neistoty sťažovateľa spôsobom, ktorý od neho ako štátneho orgánu bolo možné očakávať, to znamená že porušovateľ neprispel k ustáleniu skutkového a právneho stavu spôsobom, ktorý by umožnil buď pokračovať v súdnom konaní, alebo ak by rozhodol, že sú na to splnené podmienky, ukončil toto konanie určením, že vyššie uvedená členská schôdza, o ktorej platnosť sa vedie predmetný spor je platná alebo nie, nakoľko na tomto určení je právny záujem, pretože o určení platnosti resp. neplatnosti právneho úkonu môže rozhodnúť jedine súd, a tak odstrániť právnu neistotu. Vzhľadom na charakter a postup konania súdu sťažovateľ považuje jeho dĺžku za neprimeranú a za nepochybné, že v ňom dochádza k prietahom.

Uvedené obdobie nečinnosti porušovateľa medzi jednotlivými konajúcimi sa pojednávaniami, bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu neospravedliteľné a netolerovateľné pričom k týmto zbytočným prietahom pritom nedošlo v dôsledku mimoriadnej zložitosti veci ani správania sa účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Právo sťažovateľa JUDO KAN KLUB Bardejov zast. JUDr. Róbertom SLAMKOM, advokátom na prerokovanie a rozhodnutie vecí bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie vecí v primeranej lehote zaručené v čl. 6. ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv - postupom Okresného súdu Bardejov vo veci sp. zn. 7C/23/2012 bolo porušené.

2. Príslušnému Okresnému súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/23/2012 sa prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- €, ktoré je povinné sťažovateľovi vyplatiť Okresný súd Bardejov a to všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu a to na účet právneho zástupcu JUDr. Róberta SLAMKU, advokáta.

4. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré je povinný vyplatiť Okresný súd Bardejov, a to na účet JUDr. Róberta SLAMKU, advokáta č... a to do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejedanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 23/2012.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V súvislosti s tým ústavný súd pripomína, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Účinným právnym prostriedkom nápravy v súvislosti s námietkou zbytočných prieťahov v napadnutom konaní je podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu (napr.

IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04, II. ÚS 804/2014) podanie sťažnosti predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prieťahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Podľa § 64 ods. 3 zákona o súdoch „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

Ústavný súd opakovane vo svojej judikatúre zdôrazňuje (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05, II. ÚS 804/2014), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil dovtedajší protiprávny stav zapríčinený neprerokovaním veci bez zbytočných prieťahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označený právny prostriedok, ktorý mal k dispozícii podľa zákona o súdoch, alebo ak preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ v sťažnosti neuviedol a ani z jeho sťažnosti to nevyplýva, že by sa písomne u predsedu okresného súdu sťažoval na prieťahy v namietanom konaní, pričom ústavný súd takúto sťažnosť považuje za účinný prostriedok nápravy v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch, ktorý musí predchádzať sťažnosti podanej ústavnému súdu.

Vo svojej judikatúre ústavný súd (napr. IV. ÚS 26/2012, IV. ÚS 93/2012) na požiadavke využitia prostriedkov nápravy v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch na orgáne štátnej správy dotknutého súdu v zásade už netrvá, ale len v prípadoch, keď dĺžka

namietaného konania v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu je už prima facie zjavne neprímeraná, čo však v konkrétnych okolnostiach danej veci nemožno podľa jeho názoru bez ďalšieho konštatovať.

Vzhľadom na to, že ústavný súd z obsahu sťažnosti nezistil, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľa z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2015